

**Rvperti Ab-||batis Tvitiensis, Svmmi Disertissi=||miq[ue]
Theologi, sacris du[n]taxat literis omnia probantis, in XII.
prophetas mino-||res, Commentariorum Libri XXXII**

Rupert <von Deutz>

[Köln], M. D. XXVII.

VD16 B 3835

Ca. XIII. In die illa erit fons patens domus David [et] habitantibus
Hier[usale]m, in ablutionem peccatoris [et] menstruatę. Et erit in die illa
dicit d[omini]s exercituu[m]: Disperda[m] nomina ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71859](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71859)

habitatores Hierlm. Post hoc erit illa dies iudicij, de qua dixit: In die illa quæram cõterere oēs gente, quæ ueniūt cõtra Hierlm. Vnde protinus sequitur. **L** Et aspicient ad me quæ contrixerunt, et placentu placent eū, quasi super unigenitum, et dolebunt super eum ut dolere solet in morte primogeniti. In die illa magnus erit plactus Adremmon in cāpo Maggedo, et plangent terræ familiæ, et familiæ seorsum. Familiæ domus David seorsum, familiæ domus Nathan seorsum, et mulieres eorū seorsum, et mulieres eorū seorsum. Et oēs familiæ reliquæ familiæ et familiæ seorsum, et mulieres eorū seorsum.

Adremmon, urbs. 2. Para. 35.

Planctus super Iosia.

At Adremmon urbs est iuxta Iezrahel, q̄ hoc olim uocabulo nuncupata est, & hodie uocatur Maximianopolis in cāpo Maggedo, in quo Iosias rex iustus à Pharaone, cognomēto Nechao, vulneratus est, super quo lamētatiōes scribit Hieremias, q̄ legūtur in ecclesia, & scripsisse eū testat liber Paralipomenon. Sed nunqd quādo fiet qd̄ hic loquitur, & aspiciet ad me quæ cõfixerūt, & placentu plangent quasi super unigenitū, nunqd (inquā) nō maior plactus erit, q̄ fuit pro morte Iosia regis iusti? Fuerit quide planctus ille grādis & sapietē dispositus, ut familia domus David, familia regalis: & familia domus Nathan, q̄ propheta fuerit: & familia domus Leui, ex quo ortū est sacerdotiū: & familia domus Semei, ex q̄ doctōrū agmina pullularūt, & reliquæ familiæ, quas, quia nō habebāt aliquod priuilegiū dignitatis, uniuersas absq; nomine cõprehendit, plagerent eū uiri seorsum & mulieres seorsum: uerū planctus illius magnitudo quantacunq; fuerit, nihil ad magnitudinē planctus futuri, quādo ille quæ cõfixerunt, aspiciendus apparebit. Tantūmodo propter aliquantulā firmitudinē hic illius planctus meminit, ut solent interdū res maximæ, ex minimarū terū assimilatione melius intelligi. Minimū fuit, q̄ hoies hominē plangentes, modū uel habitū sui plactus ita deposuerūt, ut singulæ familiæ seorsum, singularūq; familiarū uiri seorsum, et mulieres eorū seorsum, plagerent seorsum: Maximū autē erit, q̄ in illo plactus oēs tribus terre & maxie qui illū cõfixerunt, oēs omnino peccatores & impij, qui pœnitentiam nō egerūt, plangent seorsum, quāuis omnes ad unū congregentur iudicium, omnes ad unū descendant carcerem, id est infernū, omnis aius ab omni animo erit seorsum, multū occupatus apud semet ipsum, nec amicā respiciens nec amicū. Item minimū est quod in hoc seculo plangit mater super unigenitum, uel dolet in morte primogeniti, maximū autē erit quod tunc plangent & dolebunt uere primogenitum, uere unigenitum. Quid em̄ d̄ synagoga mater infelix? Vnigenitus dei filius, qui de carne tua natus est, mortuus est tibi, mortuus (inquā) est tibi, nō solum pro eo quod tu illū occidisti, uerū etiam pro eo, quod tu illū resurrexisse nō credis, quod sit uiuus scire non uis, audire non pateris. Et quidem utcūq; est tolerabile malū, ubi mater in hoc seculo morientem amittit filium, quæ habebat unigenitum, quamuis nullū speret sibi nasci alium, sed illud edici non ualet, satis excogitari non potest, q̄ sit infelicissimum amississe saluatorem unicū & unigenitum, ita, ut iam nec ipsum liceat sperare nec alium. Sequitur.

CA. XIII.

Recapitulatio.

Sup. 9

Fons domus David, baptisimus est. Iohan. 19

L In die illa erit fons patens domus David et habitantibus Hierlm, in ablutionem peccatoris et menstruatæ. Et erit in die illa dicit dñs exercituum: **Z**isperdā non mina idolorū de terra, et non memorabunt ultra. **I**terū ad superiora tēpora sermo recurrit, qui uidelicet recursus recapitulatio d̄. & frequēs est in scripturis propheticis. Ab eo qd̄ dixerat, tu q̄q; in sanguine testamēti tui emisisti uinctos tuos de lacu, in quo nō est aqua, usq; ad planctū iam dictū sermo processit, eodē ordine quo erant res gerendæ, à passione eiusdē domini usq; ad finē seculi, diemq; uniuersalis iudicij. Nunc ad tēpus recurrit eiusdē domica passiois, & unde loquat dicens: Tu quoq; in sanguine testamēti tui emisisti uinctos tuos de lacu, inde nūc rursus loquitur in die illa erit fons patens domus David. Quis em̄ ē iste fons domus David, nisi baptismi sacm, qd̄ emanauit de latere filij David patefacto lācea militis? Exiuit em̄ sanguis & aqua. Sanguis, ut redimeremur: aqua, ut renascere mur. Exiit usq; ad cõsummationē seculi, toto hoc tpe accepto, toto hoc die salutis patens est fons ille domus David, & habitantib⁹ Hierlm, i. Christianæ religioni, et oibus q̄ per fidē habitāt intra sanctā ecclesiā, In quod opus est illis fons patens: In ablutionē peccatoris & menstruatæ, id est, in remissionē peccatorū credentis ex circūcisione, credentis ex gentilitate, quæ sanguine fluxit à idololatriæ. In omnium ablutionem fons patens est, nulli claudendus est. Et notandū q̄ tantū

tantummodo domui David et habitatibus Hierlm fons patens dicitur et est. Na his qui cōtra domū David & extra Hierlm sunt, nō habēdo fidē, ortus cōclusus est, fons signatus ē. Et bñ cōtinuo sequitur: In die illa dicit dñs exercituū, dispāda noīa Idolorū de terra, qā nō me morabunt ultra, qā vcz fluxus Idolatriæ q̄ ē sanguis mēstruatē fonte baptisimi abluit, ita ut noīa Idolorū oīa deleātur, nec ultra in eū, in quē scripta fuerāt, memorētur, cū fuerit fonte illo fideliter ablutus. Hinc apud Ezechielē idē dñs dicit: Et effundā sup uos aquā mūdā, & mūdabimīni ab oībus inquinamētis uestris, et ab uniuersis Idolis uestris mūdabo uos. Et prophetas & spiritū immundū auferā de terra. Et erit cū pphetauerit quispiā vltra, dicēt ei pater eius & mater eius qui genuerunt eum. Non uiues, qz mendaciū locutus es in noīe dñi. Et cōfigent eū pater eius & mater eius, gemitores eius cū pphetauerit. Et erit in die illa, confundentur prophete vniūquique et visione sua cūm pphetauerint, nec operientur pallio sacco ut mentiātur, sed dicet, nō sum propheta, homo agricola ego sum, qm̄ Adam exemplum meū ab adoleſcētia mea. Et dicitur ei: Quid sunt plage istę in medio manū tuarum? Et dicit: His plagatus sum in domo eorum qui diligebāt me, franea suscitare sup pastore meū, & sup virum coherentē mihi dicit dñs exercituū: Percutite pastore, & dispergētur oves. Polcherimā atq; splēdidissimā presentis capituli literā ita tractare Christo intentus cupit animus, ut ei qui tanq; fundamento non minoris res gestę splendoris superē dicent. Dixerat & erit in die illa fons patēs domui David, & habitatibus Hierusalē, in ablationē peccatoris & menstruatę, & fontem illum haud dudum de latere suo Chrūs profudit in sua passione. Ergo quoniā et ita terminatur: Percute pastore et dispergētur oves, qz similiter de passione eius dictū esse ipso auctore certū est. Longius ne abeamus, circa eiusdem passionis sacramentū, hęc exponēdo cōmoremur. ¶ Quos ergo tāgit dicēdo: & prophetas & spiritū immundū illis copulat, & qui erāt tēpore illo prophete mali habentes spiritū immundū? Nimirū illi qui malā sibi hanc prophetiā de corde suo pphetauerūt: Quid facietis quia hic homo multa signa facit? Si dimittimus eū sic oēs credūt in eum, & uenient Romani et tollēt nostrū & locū & gentē. Nempe excepto quod prēmiserūt, si dimittimus eū sic, totū qd dixerūt, in prophetiā reputatū est illis, ut omnes crederent in eū, illis autē non credentibus, uenirent Romani & tollerent eorum & locum & gentē. Fuerat inter illos unus Caiphas talium prophetarū maximus, qui cum esset pontifex anni illius, auctoritatē habēs ut proloqueretur: Vos (inqt) nescitis quicq; neq; cogitatis, qā expedit uobis, ut unus moriatur homo pro populo, & nō tota gens pereat. Hoc autē (inqt) Euāgelista, à semetipso non dixit, sed cū esset pontifex anni illius pphetauit, qā Iesus moriturus erat pro gente, & nō tantū pro gente, sed ut filios dei qui erāt dispersi congregaret in unū. Eiusmodi prophetas & spiritū immundū, qui nesciens sacramēta dei, talē eis prophetiā inspirat. Auferā (ait) de terra, qā iustū est ut ueniāt Romani, et secūdū timorē, quē sibi finxerūt, illis eueniat. Et erit cū pphetauerit quispiā ultra &c. Propheta magnus de semetipso ultra pphetauit, qā illi & præcipue Caiphas pphetauerūt, qd expedit eū mori, ipse autē pphetauit, quod oportet eum etiā resurgere à mortuis. Hoc ultra fuit, uidelicet ultra prophetiam illorum prophetiam mortis, quia pphetauit prophetiam resurrectionis. Dixit em̄: Soluite templū huius, & post triduum excitabo illud. Hoc autē dicebat de templo corporis sui. Cū ergo pphetauerit ultra quispiā, quē nominare nolo, qā non expedit, dicent (inqt) ei pater eius, & mater eius, qui genuerūt eū: Non uiues, qā mendaciū locutus es in noīe dñi. Pater eius Iudaicus populus, & mater eius synagoga, qui scdm carnē genuerunt eum, ita dixerunt ei: Cum em̄ aliud non haberēt unde accusarent eū, nouissime submissis duobus falsis testibus istud protulerunt. Hic dixit: Possum destruere templum dei, & in triduo reedificare illud. Cuiusq; principi sacerdotū dicētī. Adiuro te per deū uiuū, ut dicas nobis si tu es Chrūs filius dei, respondisset, tu dixisti, & ammodo uidebitis filiū hoīs sedentē à dextris uirtutis, & uenientē in nubibus cœli, clamauerunt, reus est mortis. Nōne hoc erat dicere: nō uiues, quia locutus es in nomine domini? Et cōfigent eum pater & mater eius, qui genuerūt eum cum pphetauerit. Ut dictum, ita & factum est. Cum pphetauerit, id est, nō ante, sed postq; propositum suę predicationis tempus impleuerit, tunc demū, quia ante non poterunt, crucifigent

Fons patens.

Cant. 4

Ezech. 36.

Prophetas mali ut Caiphas. Iohan. 8.

Chrūs pphetauit de seipso ultra.

Iohan. 2.

Matth. 26.

COMMENTA· RVPER· ABBA· LIB· V·

cifigent eū. Hoc (inquā) factū est, quia crucifixerunt eū, non quia mendaciū locutus est, sed quia dixerūt, mendaciū locutus es in nomine dñi, & iccirco nō uiues. Et erit in die illa, cōfundentur prophetae unusquisq; ex uisione sua cū prophetauerint, & hoc itidem factū est, Prophetae illi de quibus iam dictū est, qui dixerūt: Si dimittimus eū sic, omnes credēt in eū, quoz unus dixit: Expedi uobis ut unus moriatur homo pro populo. Ex ipsa uisione sua, ex ipso profundo consilio suo cōfusi sunt, quia miro modo cum nō sit factū qd cogitauerūt, factū est qd dixerūt. Omnes em̄ credēt in eū, & p̄ mortē suā filios dei, qui erant dispersi cōgregauit in unū. Et uenientes Romani locū & gentē eorū tulerunt, non quia dimiserūt eū sic, sed quia non dimiserūt eū sic. Hinc illis confusio magna, nobis autem credentibus honor. Nec operientur (inquit) pallio saccino ut mentiantur, subauditur, ut tunc operi fuerūt qñ saliter, ut iam dictum est, prophetauerunt, prophetando mentientes, mentiendo prophetauerunt. Quomō tunc fuerunt operi pallio saccino? Nimirū sicut hypocritae tristes, imō plusq; hypocritae, plusquam tristes, quia homicidae, quia crudeles, Pauor ille quem coram populo simulauerunt dicendo: Venient Romani, & tollent nostrū & locum & gentē. Dira necessitas illa tam magnū faciendi homicidiū, quā sibi assumpserūt, ad exasperandum populum, & concitandum ne dimitterent eū. Pallium fuit saccinum, quo ita operi sunt simulatores & callidi, ut uiderētur multū inuiti, multūq; coacti, & proinde tristes occidere illum. Sed dicit: Non sum propheta, homo agricola ego sum, quoniam Adam exemplū meū ab adolescentia mea. Et dicitur ei: Quid sunt plagae istae in medio manū tuarū? & dicit: His plagatus sum in domo eorū qui diligebant me. Diligenter permutatio personarū aduertenda est, quia nunc de pluribus prophetis, nūc de uno propheta sermo est. In primis dictū est de pluribus: & prophetas, & spiritū immūdū auferā de terra, statimq; de uno subianctū est: & erit cū prophetauerit quispiā ultra. Item de pluribus dictū est, & erit in die illa cōfundētur prophetae, nec operiētur pallio saccino ut mentiātur, statimq; de uno subianctū est, sed dicit nō sum ppheta &c. Et hoc sciendū quia plures illos ipsa scriptura redarguit iniquitatis & spūs immūdi. Istū autē unū nō scriptura mēdaciū redarguit, sed patrem & matrem eius dixisse narrat, mendaciū locutus es in nomine dñi. Nunc quid iste dicat, & quid ei dicatur uigilanter audiamus. Sed dicit nō sum propheta, & dicitur ei: quid sunt plagae istae in medio manū tuarū, & dicit: his plagatus sum in domo eorū qui diligebant me. Mirū ualde, sed nō incognitū, qd ille dicit: quē cōfixerunt pater & mater, & dixerūt, nō uiues, quod ille dicit ille loquetur qui mortuus fuit, qd ille dicēs siue loquēs, plagas habebit in medio manuum suarū, & dicit his plagatus sum. Quid hic in litera pphetica deest, nisi qd manifeste dixit ille cōfixus et mortuus resurget, et stans in medio discipulorum suorum dicit. Videte manus meas et pedes meos, siue infer digitū tuum huc, siue manū tuā et cognosce loca clauorum. Nimirū in litera uel tantillum deesse oportebat, nam quod portare possit, quotus tunc erat? Si em̄ Apostoli portare non poterant, anteq; Iesus glorificatus esset. Unde dicebat illis: Ad huc multa uobis habeo dicere, sed nō potestis portare modo, quāto minus nisi claua et signata fuissent haec et similia portare possent tēpore illo quo haec scripta sunt? Unde miranda et laudanda spūs sancti sapientia, qui qd necessariū erat quādoq; sciri, taliter locutus est, per os prophetarū, ut uerba eius nō intelligerētur, quādo nō oportebat intelligi. Igitur non operientur (ait) pallio saccino prophetae illi ut mentiātur, sed discooperto capite, sicut adultera mulieris caput lex sacra iubet denudari, discooperto (inquā) capite illorū, id est subla-
ta ciuitate et templo siue loco, qui erat ornatus eorū, et pro quo pauore simulando sese operuerūt: dicit ille qui cōfixus fuit, quicq; postq; confixus fuerit dicere et loqui poterit, quare resurget a mortuis. Non sum propheta, homo agricola ego sum. Hoc nimirū insulatabundus dicere potest, quoniam ipse est sapientia qui loquitur in parabolis. Ego quoq; in interitu uestro ridebo, et subsannabo, cū uobis qd timebatis aduenerit. Itaq; hoc sensu grauissime dictum nō sum ppheta, homo agricola ego sum, quoniam Adā exemplū meū ab adolescentia mea, subauditur a stimatiōe uestra, quia sic uolulistis, sic dixistis falsū. Scrutare scripturas et uide, quia propheta à Galilaea nō surget. Item, Quomō hic literas scit, cū nō didicerit? Et nōne hic est filius fabri? Dicat ergo: Non sum propheta, homo agricola, siue qd eodem respectu dicere potest, homo faber ego sum, quoniam Adam exemplū meū .i. homo peccator ego sum sicut Adā ab adolē-

Confusio prophetarū maiorum.

Iohan. ij.

Operi pallio saccino hypocritae.

Cur de resurrectione Christi hic tacuit propheta.

Iohan. 20.

Iohan. 16.

Num. 7.

Christi insulatio contra Iudaeos.

Iohan. 7.

Ibidem.

Mar. 13.

ab adolescentia mea, id est, ex quo discretionē boni & mali habet natura humana, & itidem talis ego sum arbitrato uestro, quia dixistis quodā loco: Da gloriā deo. Nos scimus quia hic homo peccator est. Veruntamen quicquid uos dixistis, nūc paret utrū propheta à Galilæa surgere potuerit, saltē ex eo quod dixi de uobis: & cadent in ore gladij, & captiui ducentur in omnes gentes, & ita factū. Nunc (inquā) paret, utrū ego tanq̄ homo agricola, aut faber lteras scire non debuerim, cū contra tot prophetas, tot sapientes fecerim & miserim ad uos, & nunc paret utrū ego peccator fuerim, secundū exemplū Adam, cū uos talem ac tantam propter iustū sanguinem meū receperitis uindictā. Hic ironia grauissima est, id est sententia, per pronuntiationē contrariū habens intellectu, aut etiam *traquor uobis*, id est, hostilis irrisio, iuxta illud sapientiæ, quod iam supra memoratū est. Ego quoq; in interitu uestro ridebo, & illud in psalmo. Qui habitat in cœlis irridebit eos. ¶ Alias autē & reuera simpliciter, si cut litera sonat, intelligi cōgrue potest. Si em̄ Iohannes requisitus à dicentibus, propheta est uentura nunciare, nō etiā demonstrare, Quanto magis iste qui nō quomodocunq; plus q̄ propheta, sed & prophetarū dominus est, & uentura nō solum nunciavit aut demonstrauit, uerum etiā quæ nunciavit siue prædixit, ipse effecit, Et homo agricola ipse est. Nimirū agricola talis ac tantus, cuius ager sit mundus? Nam qui seminat (inquit) bonū semen est filius hominis, ager autē est mundus. Bonū uero semen, hi sunt filij regni. Ergo non solū propheta inquit, uerū homo agricola ego sum, id est, tātō maior propheta, & omnibus filijs regni, quāto maior agricola, & melior semine est, quod ipse seminauit. ¶ Et uere, qm̄ Adam exemplū meū, nimirū, quē admodū Apostolus, cū dixisset: Regnauit mors ab Adam usq; ad Moysen, etiā in eos qui non peccauerunt in similitudinē præuagationis Adæ, protinus addidit, qui est forma futuri, & exponēs quid dixerit. Si em̄ (inquit) unius delicto multi mortui sunt, & cætera usq; sicut em̄ per inobediētā unius hominis peccatores cōstituti multi, ita per unius obediētā iusti constituentur multi. Igitur non sum propheta (inquit) sed ego sum homo, qui deus eram, & sum homo, atq; homo factus, & prophetas & omne bonū semen, id est, omnes filios regni, tanq̄ agricola in agro mūdi huius seminavi, & seminare non desino, usq; ad cōsummotionē seculi, quoniā Adā exemplū meū, uidelicet in eo quod sicut propter peccatū eius, terra carnis, nō filios regni, sed spinas & tribulos germinauit e: ita propter iustitiā meā, terra spūs sancti de qua scriptū est: spūs tuus bonus deducet me in terrā repositā, nō spinas & tribulos, sed filios regni germinet mihi. In hoc est Adā exemplū meum, ab adolescentia mea, id est, à natura humana, ex qua uel in qua factus sum uisibilis, & uisibiliter laborās agricola, cuius tota spiritualis est agricultura. ¶ Hæc (inquit) dicit cū fixus fuerit, cū mortuus fuerit & resurrexerit, & dicetur ei: Quid sunt plagæ istæ in medio manuū tuarū? Quid putas, & quō hoc, & à quo uel à quibus dicit ei: Nimirū in secula seculorū sine cessatione dicit ei, & admirādo admiratiōe inestabili dicit, & à deo patre, cui factus est obediēs usq; ad mortē, mortē autē crucis, dicitur ei & à sanctis angelis, qui in eū desiderant prospicere, dicit ei & ab hominibus quos morte sua redemit, dicitur ei. Quid sunt plagæ istæ in medio manuū tuarū? O magnū miraculū, mirū spectaculū, præsertim in domino dominatore omnium, plagas habere in medio manuū suarū, & dicit: His plagatus sum in domo eorū, qui diligebant me. O magnū sacrilegiū, sacrilegiū homicidiū, plagas huiusmodi esse in domo illatas diligentū. Non dicit, his plagatus sum, ab his qui diligebāt me, sed in domo eorū qui diligebant me. Nam qui plagas intulerūt, nō dilexerūt me, erant autē domus Abraham, Isaac, & Iacob, & David, & cæterorum taliū qui diligebant me, qui promissum sibi, expectabant me. Veruntamen hoc dicere, nō est respōdere ad hanc interrogatiōem, quid plagæ sint istæ. Aliud nāq; percunctādo dicere: quid sunt plagæ istæ, & aliud dicere: ubi factæ sunt plagæ istæ? Aliud queritur quid sint plagæ istæ. Ergo ex abundantia dicit, his plagatus sum in domo eorū, qui diligebāt me, & tūc demū dicit quid sint plagæ, dicit: calix est quē pater dedit mihi bibere. Nam quod protinus sequitur, æquipollēs est, quia uox quā subiungit, patris calicē dantis uox est. Frama suscitare super pastore meū, & super uirū coharentē mihi, dicit dominus exercitū. Percute pastore, & dispergētur oues gregis. Ac si dicat: Queritis quid sint plagæ istæ, & ego dico uobis, quæ testimonia sunt obediētæ, signa uolūtatis & iustitiæ paternæ, signa sunt.

Iohan. 9.

Luc. 21.

Prouer. 1.

Psalm. 2.

Iohan. 1.

Quo Chrs. agricola est, Matth. 13.

Quo Adā exemplum est Christi. Roma. 5.

Psalm. 142.

Philip. 2. 1. Pet. 1.

Mat. 26.

Plagæ in manibus, qualia signa sunt.

- Roma. 3. Dominus exercituum deus pater mihi proprio filio suo non pepercit, sed pro uobis omnibus tradidit me. Et dixit: Framea fuscitare super pastorem meum, & super uirum coherentem mihi. Quod est dicere, O mors conualece super filium meum, pastorem meum bonum, super uirum coherentem mihi, id est, in unitate personae coniunctum uerbo, quod consubstantiale mihi est. Ad hoc dictum, ac si framea quaereret dicens. Quomodo uel in quantum suscitabor super hunc pastorem tuum, ita protinus edicit. Percute pastorem, & dispergentur oves. Hinc ipse pastor dum percuteretur, ita locutus est. Omnes uos scandalum patiemini in me in ista nocte. Scriptum est enim: Percutiam pastorem, & dispergentur oves gregis. Igitur dicentibus quid sunt plagae istae in medio manuum tuarum, congrue apponitur uox patris, dicens: Framea fuscitare super pastorem meum & super uirum coherentem mihi, percutite pastorem, & dispergentur oves gregis, ut sit sensus, Monumenta sunt paternae charitatis, signa sunt obedientiae meae, quia ille mihi proprio filio suo non pepercit, & ego factus sum obediens illi pro omnibus uobis usque ad mortem, mortem autem crucis. Sequitur. **L** Et conuertam manum meam ad paruulos, & erunt in omni terra partes duae, & disperdentur, & deficient, & tertia pars relinquetur in ea, & ducam tertiā partem per ignem, & ueram eos sicut uirum aurum, & probabo sicut probatur argentum. **I** Postquam percussus fuerit pastor, & pastore ipso uolente & dicente: Si ergo me quaeritis, sinite hos abire, disperse fuerint oves, conuertam autem manum meam ad paruulos, id est, reuelabo paruulis sacramentum percussiois, quia percussus est pastor. Erunt quidem in omni terra praeter paruulos partes duae, una pars sapientium, & una pars prudentium, id est, una pars Iudaeorum, & una pars gentium, in sua sapientia confidentium, in sua prudentia sibi placentium. Vnde & ipse percussus pastor siue pastoris percussio Iudaeis quidem scandalum, gentibus autem stultitia erit. Duae (inquam) partes erunt, una sapientium & una prudentium eiusmodi, sed ego & a sapientibus & a prudentibus abscondam haec, & reuelabo paruulis, id est humilibus. Quid reuelabo eis? Nimirum pastorem percussum, id est, Christum lesum crucifixum esse dei uirtutem & dei sapientiam. Disperdentur prudentes Iudaei in omnes gentes, corpore & anima captiui, deficient sapientes Graeci, contradicendo siue persequendo fatigati, & tertia pars relinquetur in ea, pars Christiana, pars paruulorum ad quos (uti dixi) conuertam manum meam. Hinc est illa confessio eiusdem pastoris. Confiteor tibi domine pater caeli & terrae, quia abscondisti haec a sapientibus & prudentibus, & reuelasti ea paruulis. Equidem sapientes & prudentes iam dicti paruulos affligent, & ex eis flagellabunt, crucifigent & persequentur de ciuitate in ciuitate, nonnullos quoque ignibus exurent, sed haec omnia paruulis cooperabuntur in bonum. Etenim ego per haec quae patientur, ueram eos sicut uirum aurum, & probabo eos sicut probatur argentum. Secundum haec similitudinem argenti & auri, quod per ignem probatur, omnia haec illis in bonum cooperabuntur. Vnde apud Iob. 4. beatum Iob: Ecclesia paruulorum, siue unus aliquis eiusmodi paruulorum gaudet & dicit: Pleuro scio uiam meam, & probabit me quasi aurum, quod per ignem transit. Vestigia eius secutus est pes meus, uiam eius custodiuimus, & a mandatis eius non recessimus. **I** Ipse uocabit nomen meum, & ego exaudiam eum. **B**ea gens, cuius & ipse dicit dominus deus meus. **E**t ecce uenient dies domini mei, & diuentur spolia in medio tui. **Q**uis ipse uocabit nomen meum, nisi paruulus, siue populus paruulorum? **V**ocabit nomen meum, scilicet deum & patrem domini sui Iesu Christi, patrem misericordiae, & deum totius consolationis, nam hoc est nomen meum, & ego in hoc nomine exaudiam eum, & consolabor eum in omni tribulatione sua. Nonne magnus est quod dicam, populus meus es, & ipse dicet, dominus deus meus? **N**am beata gens, cuius est dominus deus eius, populus quem elegit in hereditate sibi. **D**icat ergo, populus meus es, dicam, ecce uenient dies domini mei, & diuentur spolia in medio tui, scilicet diuisiones gratiarum spiritus sancti, reuelationes mysteriorum regni dei, quae preciosa spolia utique sunt. Vnde Psalmista: **L**etabor ego super elos uidere spolia. Sequitur. **E**t congregabo omnes gentes ad Hierusalem in praesentium, & capietur ciuitas, & uastabuntur domus, & mulieres uiolabuntur, & egredietur media pars ciuitatis in captiuitatem, & reliquum populi non auferetur ex uerbo. **E**t egredietur dominus, & preliabitur contra gentes illas, sicut preliatus est in die certaminis. **I** Vbi dixit: & conuertam manum meam ad paruulos, & erunt in omni terra duae partes, &

CA. XIII.